

EFEKAT DODAVANJA ENZIMA PROTEAZE NA MASU I UDEO JESTIVIH PRATEĆIH PROIZVODA KLANJA PILIĆA

*V. Dosković¹, Snežana Bogosavljević-Bošković¹, Zlatica Pavlovski²,
Zdenka Škrbić², S. Rakonjac¹, V. Petričević²*

Izvod: U radu su analizirani efekti dodavanja enzima proteaze u hranu za piliće u tovu, uz smanjen nivo sirovih proteina, na masu jestivih pratećih proizvoda klanja (jetre, bubca, srca i abdominalne masti) i njihov udeo u masi grla pre klanja kod dva tovnna hibrida – brzorastućeg Cobb 500 i spororastućeg Master Gris. Enzim proteaza (Ronozyme ProAct) dodat je u koncentraciji 0,2% (O-I grupa) i 0,3% (O-II grupa) uz istovremeno smanjenje sadržaja sirovih proteina za 4%, odnosno za 6% (preko smanjenog učešća sojine sačme). Tov pilića trajao je 49 dana.

Na osnovu rezultata iz ovih istraživanja, može se zaključiti da su se nešto veće razlike u masi i udelu jestivih pratećih proizvoda klanja ispoljile između ispitivanih hibrida, a da su pilići iz sve tri ogledne grupe kod oba hibrida slično reagovali na primenjene tretmane ishrane, shodno tome da su imali približno iste mase jestivih pratećih proizvoda klanja (srca, bubca i abdominalne masti), kao i udele svih delova u masi grla pre klanja (značajnost se pojavila samo u masi jetre kod hibrida Cobb 500 - $P < 0,05$).

Ključne reči: pilići, tov, proteaza, jestivi prateći proizvodi klanja.

Uvod

Glavna uloga enzima dodatih u hranu za životinje je poboljšanje iskoristivosti hranljivih materija. Pored enzima amilaze, pektinaze, ksilanaze, fitaze, poslednjih godina predlaže se upotreba i enzima proteaze, navodeći kao glavni razlog za njegovu primenu efikasnije iskorišćavanje proteina iz proteinskih hraniva. Na globalnom nivou većinu proteinskih sastojaka životinje dobijaju iz biljnih proteinskih sirovina (sojina sačma, punomasni sojin griz, sojina pogača, suncokretova sačma,...).

Obogaćivanjem hrane za životinje sa enzimima postiže se efikasnije iskorišćavanje hrane i bolja svarljivost nekih sastojaka hrane (Dourado et al. 2009), manje zagađenje životne sredine (Bedford 2000), kao i smanjeni troškovi ishrane (Zakaria et al. 2010). Shodno tome da pilići u tovu imaju veoma izražene potrebe u proteinima u svim fazama tova, enzim proteaza u hrani za njih ima i najveću primenu.

Za tov brojlera danas se koriste najčešće brzorastući hibridi (Cobb, Ross,...). U poslednje vreme na značaju dobijaju sve više i pilići umerenijeg porasta (tzv. spororastući hibridi), pa je shodno tome, cilj istraživanja u ovom radu bio ispitivanje različite koncentracije enzima proteaze u hrani za piliće na masu i udeo jestivih pratećih

¹ Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku, Srbija, e-mail: vladosko@kg.ac.rs

² Institut za stočarstvo, Beograd-Zemun

